

Svar på inkomna motioner om specialisttentamen i akutsjukvård, årsmöte 2025

2025-01-22, Katrin Hruska, Arin Malkomian

2025-02-10, Eric Dryver, Caroline hård af Segerstad, Philipp Martin, Rasmus Strandmark, Gerold Kretschmar

Styrelsen tackar för engagemanget i frågan och det stora arbete som lagts ned på motionerna. Styrelsen delar motionärernas syn på att frågan är viktig.

Bakgrund och nulägesbild

Det har under många år funnits en svensk tentamen i akutsjukvård som består av flera deltentamina. Den har haft olika spridning i olika delar av Sverige; på vissa utbildningsorter har den varit norm, på andra har den inte använts alls, och på vissa används formatet för specialisttentamen för att träna larmfall och differentialdiagnostiska fall. EBEM, Eusems specialisttentamen, lanserades för ett decennium sedan men har inte fått spridning i Sverige.

En klinik kan ha som policy och uppmuntra till att ST-läkare genomgår specialisttentamen, och inom en del specialiteter och på en del kliniker är det norm, och en stor andel av ST-läkarna genomgår tentamen. Det kan handla om både svenska och internationella tentamina. I policyn kan tex inläsningstid och betalning av utgifter i samband med specialisttentamen ingå, som hemmakliniken står för.

Orsakerna till variationen i användande av någon form av specialisttentamen i akutsjukvård kan variera över landet. Ingen systematisk genomgång har gjorts, men i samtal har en del farhågor och hinder framkommit. Tidsåtgång och kostnader har angivits som exempel på skäl, till varför inte ST-läkare i akutsjukvård uppmuntras eller får genomgå tentamen. Just ekonomi och tid är frågor som riskerar vara stora hinder.

Är specialisttentamen viktigt?

Motionärerna till de båda motionerna tycker uppenbarligen att ämnet är angeläget. Gör man en utblick i mogna akutläkarsystem finns en variation i hur man ser på en specialisttentamen. I vissa länder anses ST-programmet i sig med sina kontinuerliga kontroller tillräckligt.

I Finland som trots en kort tid har gjort en snabb resa i utveckling av akutsjukvård görs en inhemsk teoretisk tentamen men ingen praktisk eftersom man bedömer att den kontinuerliga kliniska handledningen är tillräckligt god för att inte behöva examinera den aspekten.

En specialisttentamen kan vara en viktig måttstock för att tillse att ST-utbildningen på olika orter omfattar samma områden och på en tillräckligt hög nivå. Eftersom etablering av akutsjukvård ännu pågår i Sverige kan en gemensam tentamen underlätta processen.

Om en tentamen ska användas måste den mäta det den avser att mäta. Att skapa valida tentamina är ett omfattande arbete, och antal blivande akutläkare som varje år är aktuella för en tentamen är i ett internationellt perspektiv ganska få.

Styrelsens svar på motionerna

Styrelsen yrkar avslag på båda motionerna.

Men då ämnet är angeläget för akutsjukvårdens i Sverige under överskådlig framtid föreslår styrelsen följande:

- En utredning tillsätts för att utreda frågan om specialisttentamens roll i utbildningen av svenska akutläkare, hur den kan användas i högre grad i Sverige och vilken modell eller tentamen som ska användas i Sverige.
- Underlag bör inhämtas från flera olika länder för att kunna göra jämförelser mellan olika strategier och tentamina.
- Gruppen ska ge förslag på hur specialisttentamen (om annan än EBEEM) ska förvaltas, inklusive ekonomi, och den förvaltande instansens relation till Swesem och ett eventuellt framtida aktiebolag.
- Utredningsgruppen bör innehålla deltagare från
 - o båda motionernas författarskara
 - o Utbildningsutskottet
 - o Studierektorsnätverket
 - o Styrelsen
 - o Minst en person med formell högskolepedagogisk kompetens (docent, professor)
- Gruppen avrapporterar till styrelsen innan årsskiftet 2026, och ett förslag presenteras senast på akutveckan 2026